

Errefuxiatuak ez dira pertsonak

1492an Espainiako Errege Katolikoek judu guztiak kanpora iraitzi zituzten, juduak izateagatik. Hori arrazismoa da. 1986an Espainiatik, Italiatik, Portugaldik, Frantziatik, Ingalaterratik... iraitzi libiarrak, libiarrak izateagatixe, eta ez da arrazismoa.

Palestindarren batek aireko bat pasaiari guztiekin bahitu bade, terrorismoa da. Bi hegazkin militarrek hori bera egiten badute, linea zibiletako aireplano bat saihets bietatik inguratuz eta Israel-en lur-hartzera behartuz, ea nor doan kontrolatzeko, hori ez da ekibokazio batetik pasatzen, ez da terrorismoa.

Frantziako zerbitzu sekretuek Zeelanda Berria itsasuntzi bat lehertzea, jabetasun pribatukoa, *Green Peace*-rena, eta argazkilaria bat bertan hilda uztea, ez da terrorismoa. Zergatik ez zuen orduan inork Paris bonbardatu, gero Tripoli bonbardatu den bezala, terrorismoa «venga de donde venga» gaiztoa baldin bada? Oso sinplea: ez delako.

Eta zergatik da demokrazia tirania baino «hobea», hori dena demokraziaren defentsan omen denez gero? Azken finean, demokrazia bera ez omen bait da botere-modu baten legitimazio-modu bat besterik. Orduan, edozein demokrazia aski ote da edozein botere-modu legitimatzeko? Baietz ematen du. Demokraziak legitimatzen du boterea, eta boterea orduan legitimaturik dago edozer gauza egiteko, demokraziaren defentsan dena zilegi da. Ala boterearen defentsan?

Demokrazia kontzeptuaren izugarritzko degenerazioa ari gara ikusten. Behialako iraultzaileen esperantzatik eta liberalen idealetatik Estatu batzuren izen propio edo auto-bataio konstituzionaletara. Demokrazia, orain, Estatu hau eta hori da, ez ideia bat.

Manipulazioaren teknika eta zientzia oso bat, industria oso bat sortu da bitartean, jendeari zer «nahi» izan behar duen inposatzeko, nahi ez duena bera hautarazteko (OTANen erreferendua). XIX. mendeaz gero, gizabanakoari ahalmen gero eta gutxiago geratzen zitzaiola botereari buruz, maiz aipatu, salatu zitzaigun. Halere, tradizionalki aginpide liberala gutxienez eskubide indibidualekiko nahikoa errespetutsu agertu ohi zen, formalki bederen, legitimazioa ere hortik ateratzen zuelakoan. Orain, ordea, badirudi hori ere bost axola zaiola. Botereak ez du jadanik ezeren beharrik sentitzen legitimatzeko, arrakastarena besterik; hots, indarraren legitimatzaile bakarra, indarra bera bihurtu da. Beharbada beti hala izan da (Machiavelli, Nietzsche), baina erreparorik batere gabe erakutsi ere egitea, agintari politikako programatik ofizial eta deklaratu bilakatzea (Plan ZEN), oraingoa da, demokrazia deituetan behintzat. Espainian, boterera moraltasun-aureolaz heldu zen sozialismo baten egunetakoa, hain zuzen. Kalumniak, atentatuak, asesinotak, bahiketak, torturak pertsona pribatuen aurka, lasai-lasai eta programatu egiten dira orain mendealde guztian, egiteko politikoaren parte bezala, eta programazio horiek publikoki azaldu egiten dira prentsan eta irratan. Esan nahi du, publiko demokratikoak berak eskubide pertsonalen biolazio horiek onartu egiten dituela (lege antiterroristak), exito izateko beharrezkotzat edo egokitzat hartzen dituenean (GALEk eritzi publiko espainolean aurkitu duen konprentzioa). Demokrazia deritzon Estatu batek horrela egiten duen dena demokratikoa da.

Hori dena horrela, «demokrazia» espainolak eta frantsesak ez dute inolako zailtasunik izan, ez beren publikoetan zailtasunik aurkitu, «presunto» soil batzu, gutxienez formak gordetzearren aurretik epaitegietara jo beharrik sentitu ere gabe, publikoki arras eskubide-gabetzeko, bahitzeko, familiatik eta gizartetik desagertarazteko, beren giza eskubideez baliatu ahal izateko inolako posibilitaterik gabe edozein zokotan botatzeko eta edonoren esku uzteko, hara eta hona trapuzaharrak bezala erabiltzeko. Bizi ala hil, erabat Estatuaren esku.

Eta, giza eskubideen aldetik, zein da diferentzia, edo non has ten da diferentzia, inon baldin badago, eman dezagun gizona modu horretan bahitu eta lehenengo ordubetean edo ordu-laurdenean, bahitzailea Estatu nazi bat izan ala Estatu demokratiko deitu bat izan? Estatu demokratikoez ere beren ordu-laurden, edo ordubete naziak dituztela, esan beharko ote da?...

Honez gero, atzoko liberal «burges» handiak inbidiaz bakarrik gogora genitzake, beren errespetu kasi sakratuarekin giza eskubideentzat. Liberal iluso batzu izan baziren ere, beti da hobe iluso bat, hipokrita bat baino; nazi bat baino, alegia, demokrata jantzita. Izan ere, ez al zen herriak «nahitakoa» eta guztiz demokratikoa, Hitler-ek egiten zuena ere? ■ G. Noss.

Istripu nuklear larri bat eta ezker baten larritasunak

Oso sinplea. Istripu nuklear batek badirudi, Soviet Batasunean eta edonon, istripu nuklear bat izan beharko lukeela. Ondorio guztiekin. Segun bakoitzak zein jarrera daukan arazo horretan.

Baina nolako penak eta eskrupuluak, ezkertiarren batzurenak! Nolako «objektibitate» estrainoak informazioan, zalantza disimulatuak, defentsa-intento kiribilduak, helburu eta helpideen kasuistikak, metafisikak; eta zein martxa zaila egunetik egunerako informazioan egun horietako *Egin-en*... Hori apenas zen borroka antinuklearretako egunkari hura.

Zer gertatzen zaio ezkerrari horrelakoetan?

Ezkerrarentzat, hala esan ohi da, jokoan dagoena, ereduak omen dira, gizarte-ereduak, ez hango edo hemengo errealitateak (horiek edonon historiko eta sozialki baldinpetuegiak izaki). Baina ikusia dago, badagoela ezkerren bat, ereduak eta errealitateak ezin bereizi izaten dituen.

Manikeo ere inor ez omen gara, ordea. Baina bihotzean gauzak ez dira buruan bezain sinpleak izaten nonbait, ikusia dago, batzurentzat historia ez dela erlatiboa eta, beraz, eredu nahiz errealitate bata (gurea) ez dela bestea baino hobe eta hobesgarria bakarrik, ezpada osoki eta guztiz perfektu-perfektua eta bestea, osoki gaiztoa ez denean, interesik batere gabekoa gehien-gehienez. Gure ereduan eta ametsetan ezerk ez bait dauka gaizki egoterik, errealitatean ere denak ondo egon behar du; eta, beraz, dena ondo dago; eta bestela mundua ulertezinezkoa da; beraz, ez da.

Gero, demokratiko jartzen garen jai-egunetan, «bistan dago edozein sistematian daudela gauza onak eta txarrak!», azpimarratuko dugu. Eta bistan dago, intolerante batzu ez garela.